Anna blir sarkastisk

Skrevet av **Penny M. Pexman, PhD**
Illustrert av **Lauryn Bitterman**
Oversatt av **Tamara Kalandadze, PhD;**
Anders Nordahl-Hansen, PhD

Om boken

Sarkasme er en del av dagligtalen og brukes for å tulle eller for å erte. Sarkasme er viktig for å danne vennskap og i relasjoner med andre. Når folk bruker sarkasme kan barn av og til ha problemer med å forstå hva de mener. Forskning har hjulpet oss med å forstå hvorfor sarkasme er utfordrende. Basert på forskningen har denne boken som formål å lære barn å bedre identifisere sarkasme. Boken er ment for barn i 4-7 årsalderen. I denne alderen begynner de fleste barn å forstå når et utsagn er ment sarkastisk. De svarte og hvite illustrasjonene som følger med fortellingen vil gi barna mulighet til å fargelegge dem, hvis de ønsker. Når foreldre og foresatte leser boken for barna, foreslår vi at de bruker sarkastisk stemme når det passer med fortellingen. I tillegg kan dere gjerne snakke med barna om andre eksempler på sarkasme du har hørt eller brukt selv. Ha det gøy!

På mandag var soverommet til Anna skikkelig rotete.
Annas storebror gikk forbi soveromsdøren og sa "Wow. For et ryddig rom."
"Hæ?" sa Anna forvirret.
"Jeg var sarkastisk!" sa broren hennes.

Anna tråkket over rotet på rommet og gikk ned trappa for å finne moren.

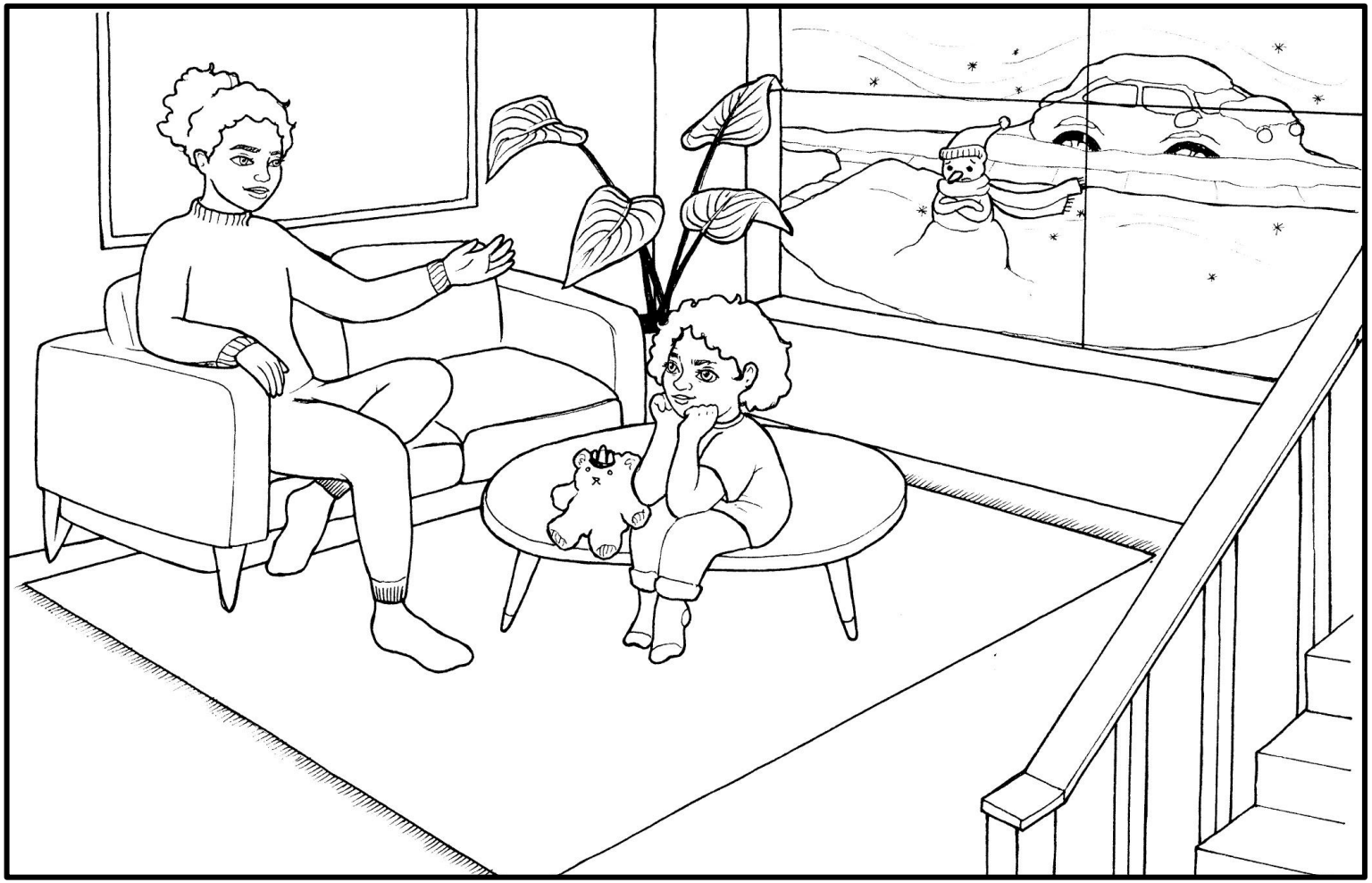

"Mamma", sa Anna, "hva betyr *sarkastisk*?"
"Sarkastisk betyr at man sier det motsatte av det man egentlig mener", sa Annas mor.
"Man sier noe, men mener egentlig noe annet enn det man sier eller tenker".
"For eksempel, hvis jeg sier 'Herlig vær vi har!' når det blåser og regner ute», sa moren til Anna.
"Hvorfor ville du sagt det?" spurte Anna.
"Åh, for å være morsom, og tulle og tøyse litt", svarte mamma.
"Hmm, interessant", sa Anna.

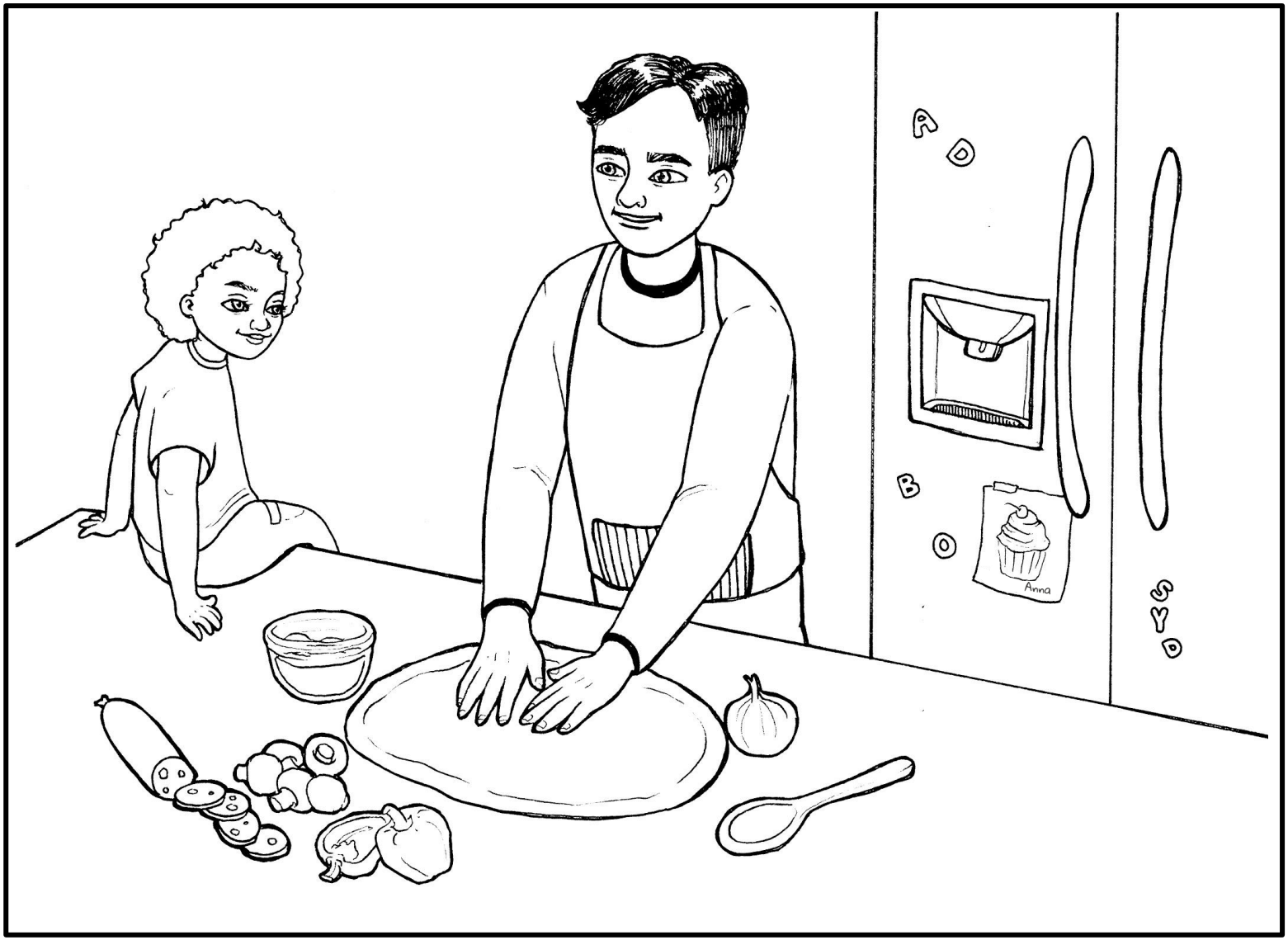

På tirsdag lagde pappaen til Anna pizza til middag.
Anna elsket pappas pizza. Den smakte alltid godt.

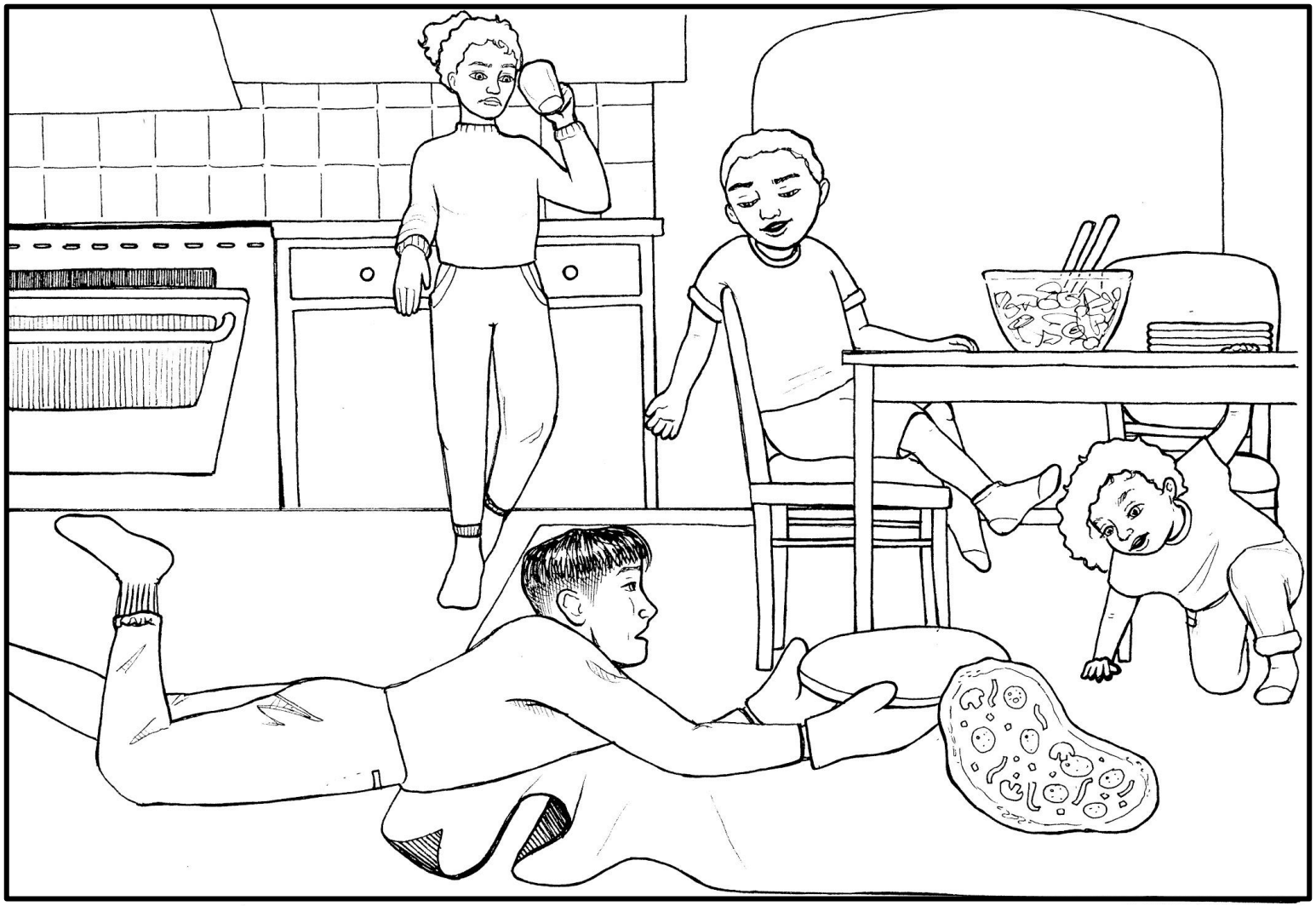

Idet Annas far skulle ta den første pizzaen ut av ovnen, snublet han i teppet og pizzaen deiset rett i gulvet.
Broren til Anna lo og sa "Det klarte du fint, pappa".
"Hæ?" sa Anna og ble forvirret.
"Jeg var sarkastisk!" sa broren.
"Hmm, interessant", sa Anna.

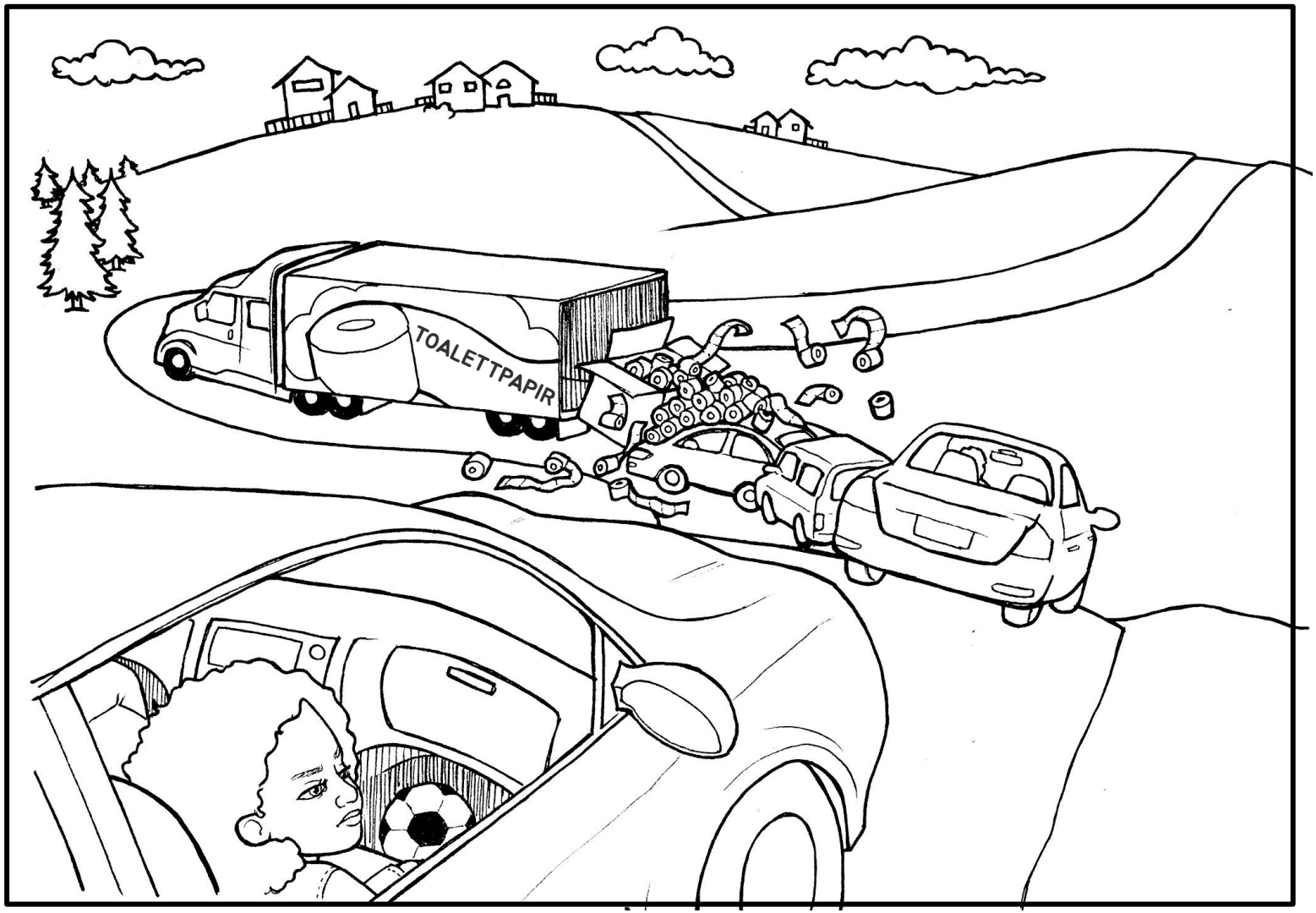

På onsdag kjørte moren Anna til fotballtrening. En hel haug med toalettpapir falt ut av lastebilen foran og rullet utover hele veien. Alle bilene bak lastebilen måtte stoppe og det ble en lang kø.
Mammaen til Anna ristet på hodet og sa "Ja, ja, alle liker å stå i kø".

"Hæ?" sa Anna. "Det er vel ingen som liker å stå i kø, mamma"
"Åh, Anna, jeg var sarkastisk", sa moren.
"Hmm, interessant", sa Anna.

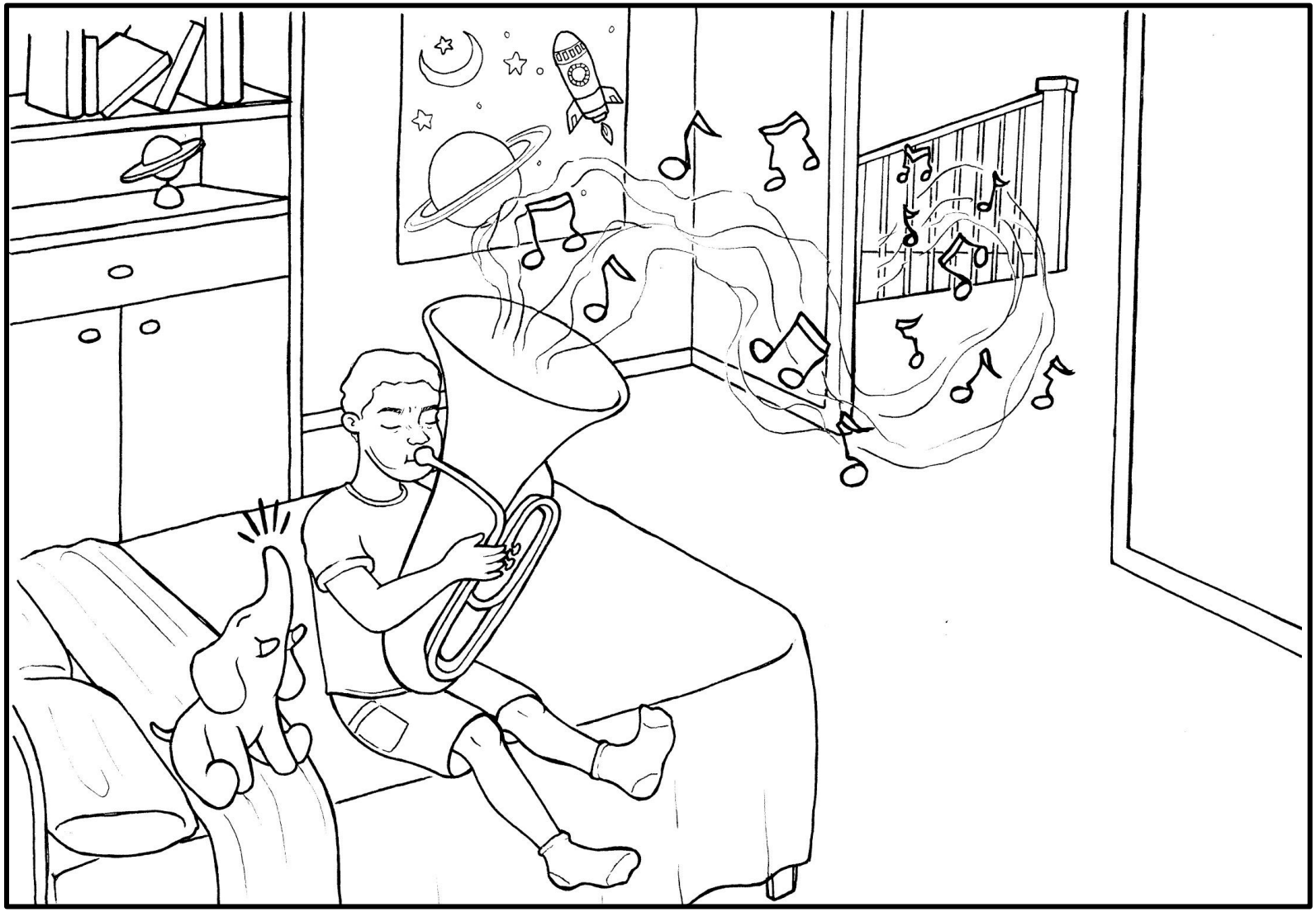

På torsdag var storebroren til Anna oppe på rommet sitt og øvde på tubaen sin, og lydene hørtes ut som fæle elefantlyder.

Nede på kjøkkenet stod pappaen til Anna og holdt seg for ørene og ropte "FOR EN VAKKER MUSIKK!"
Anna ble forvirret. Hun syntes ikke at musikken hørtes vakker ut i det hele tatt. Så fikk hun en idé.
Hun sa, "Pappa, var du sarkastisk nå?"
"Ja", lo pappa.
"Hm, interessant", sa Anna.

På fredag lagde Anna en lekedyrehage på det rotete rommet sitt. Hun samlet en stor haug med klær som apekattene kunne hoppe på. Hun lagde også en stor sklie av bøkene sine som pingvinene kunne ake på. Hun så seg rundt og måtte smile, for nå var rommet skikkelig, skikkelig rotete. Så fikk hun en ny idé.

"Hei hei, bror", ropte Anna. "Kom og se hvor fint jeg har ryddet på rommet mitt".
Etter å ha kikket inn på rommet hennes, sa broren "Hæ?", og virket forvirret.
"Jeg var sarkastisk!" lo Anna.
"Hmm, interessant", sa broren hennes, og smilte av Annas påfunn.

Bidragsytere

Denne bildeboken bygger på forskning som mottok støtte fra det Canadiske Social Sciences and Humanities Research Council. Forskningen ble utført i Language Processing Lab, Faculty of Arts ved Universitetet i Calgary. Vi vil uttrykke vår takknemlighet overfor de barna og familiene som har deltatt i forskningen gjennom forskningsgruppen ChILD.

Fortellingen er brukt til sarkasmetreningen i en forskningsstudie, og er skrevet av Kate Lee, David Sidhu, og Penny Pexman. Studien er publisert i Canadian Journal of Experimental Psychology: Lee, K., Sidhu, D. M., & Pexman, P. M. (2021). Teaching sarcasm: Evaluating metapragmatic training for typically-developing children. Canadian Journal of Experimental Psychology. https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/cep0000228

Videre ønsker vi å takke Louise Nordahl Håndlykken for korrekturlesing av oversettelsen.

Child and Infant Learning and Development Research Group

Language Processing Laboratory
University of Calgary

Social Sciences and Humanities Research Council of Canada

Conseil de recherches en sciences humaines du Canada

Canada